कर्जन्हा नगरपालिका
"गैरसरकारी संघ संस्थाको परियोजना स्वीकृति, संचालन र समन्वय सम्बन्धी निर्देशिका २०७७"

पृष्ठभूमिः

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर नाफामुलक सामाजिक संघ संस्थाहरू (सामाजिक संघ संस्थाहरू दर्ता ऐन, २०३४ अनुसार जिल्लामा दर्ता भएका तथा समाज कल्याण परिषदमा आवद्ध भएका सामाजिक संघ संस्थाहरू) नगरपालिकाको विकास सहयोगी तथा साझेदार संस्थाको रूपमा थप सुदृढ एवं संस्थागत रूपमा स्थापित गर्दै सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई समन्वय प्रोत्साहन सहजीकरणका साथै नियमित नियमन प्रक्रिया स्थापना गरी कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपना समेतलाई निरूत्साहन गर्न र नगरेको उद्देश्य, लक्ष्य, नीति र प्राथमिकताबमोजिम गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको कार्यक्रमहरू निर्देशित गर्न समन्वय आवश्यक देखिएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा ४ मा व्यवस्था भएबमोजिम प्रयोजनका लागि सोही ऐनको परिच्छेद १५ को दफा १०२ अनुसार यो निर्देशिका तर्जुमा गरिएको छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**
(क) यस निर्देशिकाको नाम "गैरसरकारी संस्था संचालन निर्देशिका २०७७" रहनेछ ।
(ख) यो निर्देशिका नगरसभाबाट पारित भएको मितिबाट लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,
(क) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन सम्बन्धमा व्यवस्था

गर्न बनेको ऐनलाई सम्झनुपर्दछ ।
(ख) "नगरपालिका" भन्नाले कर्जन्हा नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।
(ग) "गैर सरकारी संघ संस्था" भन्नाले मुनाफाको उद्देश्य नराखी सामाजिक हित गर्ने हेतुले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता तथा नविकरण भई संचालन भएका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक स.घ संस्थालाई सम्झनुपर्दछ ।
(घ) "परियोजना" भन्नाले गैर सरकारी संघसंस्थाले दाताको सहयोग तथा आफ्नै स्रोतबाट संचालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रमलाई सम्झनुपर्दछ ।

३. **निर्देशिकाको उद्देश्यः** यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछः
(क) गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई परियोजना सम्झौता गर्दा मार्गदर्शन दिने ।
(ख) गैर सरकारी संघ संस्थाहरूद्वारा संचालित परियोजना अन्तरगतका चरणहरूलाई समन्वयात्मक एवं नीतिगत तादाम्यता र सहभागितामूलक मर्यादित, व्यवस्थित, पारदर्शी र जवाफदेहीबनाउने ।
(ग) गैर सरकारी संघ संस्थाबाट संचालन हुने कार्यक्रमलाई नगरको प्राथमिकताको क्षेत्र तर्फ निर्दिष्ट गर्ने ।
(घ) गैर सरकारी संघ संस्थाको योगदान र श्रोतलाई लक्षित वर्ग, तह र क्षेत्रसम्म पुर्‍याउने ।
(ङ) गैर सरकारी संघ संस्थाको परियोजनालाई अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने ।
(च) नगरको विकासमा सहकार्य गरी गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई विकास साझेदार संस्थाको रूपमा विकसित गर्ने ।
(छ) गैर सरकारी संघ संस्थाहरू र सरकारी कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपन समेतलाई निरूत्साहित गर्ने ।

परिच्छेद २

गैर सरकारी संस्थाको परियोजना सम्बन्धी व्यवस्था

४. **परियोजना तुर्जमा प्रक्रियाः** गैर सरकारी सघं संस्थाले परियोजना तयार गर्दा निम्न बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्वन गर्नुपर्दछ ।

(क) नगरको मूल्य, मान्यता, दृष्टिकोण, नीति र प्राथमिकताका आधारमा लाभान्वित वर्ग र विकासका क्षेत्रहरूको परियोजना छनौट गर्नुपर्नेछ ।

(ख) आवश्यकता पहिचान प्रतिवेदन तथा आधारभुत सर्भेक्षण गर्दा प्रस्तावित लाभान्वित वर्ग स्थानीय सरोकारवाला र नगरसँग परामर्श छलफल गरी सोको आधारमा परियोजना तर्जुमा गर्नुपर्नेछ ।

(ग) अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफल, क्रियाकलाप, स्रोत र साधनबीच तार्किक सह-योजन देखाउनुपर्नेछ ।

५. **परियोजनाको पूर्व स्वीकृत वा सहमतिः** गैर सरकारी संघ संस्थालाई परियोजना तयार गर्ने सन्दर्भमा पूर्व स्वीकृत वा सहमति आवश्यक परेमा देहाय बमोजिम गर्नुपर्दछ ।

(क) परियोजनाको प्रस्ताव दाताहरू समक्ष पेश गर्ने बखत पूर्व सहमति आवश्यक भएमा गैर सरकारी संघ संस्था नगरपालिका समक्ष आवश्यक कागजातहरू सहित निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ख) नगरपालिकाले उक्त परियोजना उपयुक्त लागेमा परियोजना संचालनका लागि पूर्व सहमति पत्र दिन सक्नेछ ।

स्पष्टीकरणः त्यस्तो सहमतिको लागि १० (दश) लाख बजेट सम्मको परियोजनामा उक्त परियोजनाको औचित्यता हेरी नगर प्रमुखले स्वीकृत गर्न सक्नेछ । १० (दश) लाख भन्दा बढी बजेटको परियोजनाको सहमति वा पूर्व सहमति नगर परियोजना परामर्श समितिको वैठकको निर्णयानुसार हुनेछ ।

६. **परियोजनाको कार्यान्वयनः** गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजनाको कार्यान्वयनको लागि देहाय बमोजिमको प्रक्रिया

अवलम्वन गर्नुपर्नेछ ।

(क) गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजनाको स्वीकृत कार्यक्रम, बजेट तथा सम्झौता पत्र सहितको दस्तावेज नगरपालिका परियोजना परामर्श समिति समक्ष (MPAC)पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ख) नगरपालिका परियोजना परामर्श समितिले परियोजना स्वीकृतका लागि पेश गरिउको योजना/कार्यक्रममा आवश्यक सल्लाह सुझाव सहित परियोजना कार्यान्वयनका लागि स्वीकृति दिनेछ ।तर पूर्व सहमति नलिएको हकमा आवश्यक सल्लाह सुझाव सहित परियोजना कार्यान्वयनका लागि स्वीकृति दिन वा नदिन पनि सक्नेछ ।

(ग) गैर सरकारी संघ संस्थाले स्वीकृत परियोजनाको विस्तृत क्रियाकलापहरूरू बजेट अनुसूची - १ अनुसारको ढाँचामा नगरपालिकामा पेश गरी नगरपालिकाको वार्षिक तथा आवधिक योजनामा समावेश गर्नुपर्नेछ ।

(घ) गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजना कार्यान्वयन चरणमा नगरपालिकासँग समन्वय गर्नुपर्नेछ ।

७. **परियोजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकनः**गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजना अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्दा देहाय बमोजिम प्रक्रिया अवलम्वन गर्नुपर्दछ ।

(क) परियोजना कार्यान्ववयनको महानगरपालिका सहितको संयुक्त अनुगमन गर्नु गराउनुपर्नेछ ।

(ख) परियोजनाको अनुगमनकर्ताले अनुगमनको प्रतिवेदन अनुसूची -२अनुसार ढाँचामानगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ग) गैर सरकारी संघ संस्थाले संचालन गरेको परियोजनाको लक्ष्य र उद्देश्य बमोजिम कार्यान्वयन सन्तोषजनक नदेखिएमा नगरले आवश्यक सुधारका लागि निर्देशन दिने छ । निर्देशन बमोजिम सुधार नगरेमा परियोजना रोक लगाउन सक्नेछ ।

८. **परियोजनाको प्रतिवेदन :** गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजनाका प्रतिवेदन नगरपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(क) गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजनाको वित्तिय तथा भौतिक

प्रगति प्रतिवेदन अनुसूची - ३ अनुसार ढाँचामा चौमासिक र वार्षिक रूपमा नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ख) गैर सरकारी संघ संस्थाले प्रतिवेदन देहायको मितिमा नगरपालिका समक्ष बुझाउनु पर्नेछ ।

पहिलो चौमासिक प्रतिवेदन : मार्ग १५ गते भित्र
दोस्रो चौमासिक प्रतिवेदन : चैत्र १५ गते भित्र
तेस्रो चौमासिक प्रतिवेदन : श्रावण १५ गते भित्र र
वार्षिक प्रतिवेदन : आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३० दिन भित्र

यसका अतिरिक्त नगरपालिकाले मागेको बखत जुनसुकै बेलामा वित्तिय तथा भौतिक प्रतिवेदन दिनुपर्दछ ।

९. **गैर सरकारी संघ संस्थाको योग्यताः** परियोजना संचालनको लागि गैर सरकारी संघ संस्थाको न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनुपर्नेछ ।

(क) मुनाफा नकमाउने गैर राजनैतिक र सामाजिक संस्थाको रूपमा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको संस्था ।
(ख) प्रत्येक वर्ष नियमित रूपमा नविकरण भएको ।
(ग) सम्बन्धित निकायमा आवद्ध भइ नियमित प्रगति प्रतिवेदन बुझाएको ।
(घ) प्रत्येक वर्ष नियमित रूपमा लेखा परीक्षण गराई प्रतिवेदन सम्बन्धीत निकायमा नियमित रूपमा पेश गरको ।
(ङ) स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गरेको ।
(च) अन्य प्रचलित कानूनको परिपालन गरेको ।

परिच्छेद ३

नगर परियोजना परामर्श समिति सम्बन्धी व्यवस्था

१०. **नगर परियोजना परामर्श समितिः** गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको परियोजना स्वीकृति अनुगमन मूल्यांकन र समन्वयको लागि नगरस्तरीय एक नगर परियोजना परामर्श समिति रहनेछ ।

११. **समितिको गठनः** समितिमा देहाय अनुसार सदस्यहरू रहनेछन् ।

नगर प्रमुख - संयोजक

नगर उपप्रमुख - सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
सामाजिक विकास शाखा प्रमुख - सदस्य
सामाजिक विकास समितिका संयोजक - सदस्य
गैर सरकारी संस्थाको प्रतिनिधि - सदस्य
सामाजिक विकास शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

नोटः समितिको वैठकमा परियोजनासँग सम्बन्धित विषयगत शाखाको प्रमुखलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

१२. **समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः**

(क) गैर सरकारी संस्थाहरको परियोजना तर्जुमा प्रक्रियामा आवश्यक सल्लाह सुझाव एवं परामर्श दिने,
(ख) गैर सरकारी संस्थाको परियोजना र आयोजनाको पूर्व सहमति वा कार्यान्वयनको लागि स्वीकृति दिने,
(ग) पूर्व स्वीकृति वा सहमित दिनको लागि कार्यक्रमको मापदण्ड तयार गर्ने,
(घ) गैर सरकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास, आर्थिक तथा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा परामर्श दिने,
(ङ) गैर सरकारी संस्था परियोजनाका अनुगमन र मूल्यांकन सूचक निर्धारण गर्ने । समितिको वैठकमा आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञ तथाच सम्बन्धीत कार्यालयका कार्यालय प्रमुख, संघ संस्थाका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ । नगर परियोजना परामर्श समितिको वैठक प्रत्येक महिनाको पहिलो हप्ता बस्नेछ ।

नगर परियोजना परामर्श समितिको वैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ४
विविध

१३. सम्पर्क शाखाः गैर सरकारी संघ संस्थाको सम्पर्कको लागि नगर कार्यपालिका कार्यालयको सामाजिक विकास शाखा सम्पर्क शाखाको रूपमा रहने छ ।

१४. कानुनको पालनाः गैर सरकारी संघ संस्थाले अन्य प्रचलित नियम कानुनको पालना गर्नुपर्नेछ ।

१५. निर्देशिकाको पालनाः गैर सरकारी संघ संस्थाले परियोजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गर्दा निर्देशिकाको पालना गर्नुपर्नेछ ।

१६. कार्यान्वयनमा रोकः कुनै गैर सरकारी संघ संस्थाले यस निर्देशिका विपरित काम कारवाही गरेको पाइएमा नगरपालिकाले त्यस्तो काम कारावाहीमा रोक लगाउन सक्नेछ ।

१७. अमान्य हुनेः यो निर्देशिका स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ सँग बाझिएमा बाँझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

१८. निर्देशिका हेरफेर वा संशोधन : निर्देशिकामा आवश्यक संशोधन र हेरफेर गर्नुपरेमा नगरप्रमुखले त्यस्तो संशोधन गरी नगर कार्यपालिकाकोबाट अनुमोदन गराउनुपर्दछ ।

१९. संस्था दर्ता र नविकरण सम्वन्धि व्यवस्था

गैर सरकारी संघ संस्थाले नगरपालिकाको कार्यालयमा संस्था दर्ता गर्नुपर्नेछ र हरेक वर्षको आर्थिक वर्षभित्र संस्था नविकरण गर्नुपर्नेछ । संस्था दर्ता र नविकरण शुल्क नगरपालिकाले तोक्न सक्नेछ ।

अनुसूची - १

परियोजना विस्तृत क्रियाकलाप र बजेट ढाँचा

गैर सरकारी संस्थाको संक्षिप्त परिचयः

....

....

परियोजनाको पृष्ठभूमीः

....

....

परियोजनाको सोच, लक्ष्य र उद्देश्यः

....

....

परियोजना अन्तरगतका कार्यक्रमरूः

....

....

लक्षित वर्ग तथा समूहः

....

....

कार्यक्रम संचालन हुने स्थान र समयावधिः

....

....

कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया र कार्यविधि (Methodology)

....

....

कार्यक्रम कार्ययोजनाः

....

....

बजेट व्यवस्थापनः

....

....

कार्यक्रम अनुगमन मूल्यांकन सूचकः

....

....

अनुसूची - २

अनुगमन प्रतिवेदन ढाँचा

अनुगमन आधार र पृष्ठभूमिः

....

....

अनुगमन गरिने विषयहरू र अनुगमन सूचकः

....

....

उद्देश्यः

....

....

अनुगमनमा सहभागी टोलीः

....

....

अनुगमन गरिएको गैर सरकारी संस्था, स्थान र परियोजनाः

....

....

परियोजनाका सबल र दुर्बल पक्षः

क) सबल पक्ष

....

....

ख) दुर्वल पक्ष

....

....

निष्कर्ष र सुझाव :

....

....

प्रतिवेदक

अनुसूची - ३

प्रगति प्रतिवेदन ढाँचा

पृष्ठभूमिः

....

....

कार्यक्रमको लक्ष्य तथा उद्देश्यः

....

....

कार्यक्रमको लक्षित समूहः

....

....

कार्यक्रम तथा परियोजना संचालन प्रक्रिया र कार्यविधि (Methodology)

....

....

वित्तीय तथा भौतिक प्रगतिको संक्षिप्त विवरणः

क्र.सं.	कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	इकाई	लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति

कार्यक्रमको मूख्य उपलब्धीहरूः

....

....

कार्यक्रमको प्रभाव मूल्यांकनः

....

....

प्रतिवेदक संस्था

–ooo–